

Jak rozwijać samodzielność u dziecka?

**3-6
lat**

SCENARIUSZE ZAJĘĆ I KARTY PRACY

Spis treści

1. Wprowadzenie	5
1.1. Samodzielność jako potrzeba rozwojowa	5
1.2. Różnice i trudności w opanowywaniu czynności samoobsługowych	6
1.3. Rola wychowawców i rodziców	7
2. Trzy aspekty samodzielności dzieci w wieku przedszkolnym	8
2.1. Nauka samodzielności praktycznej dziecka w wieku przedszkolnym	9
2.2. Samodzielność umysłowa – dokonywanie wyborów i rozwiązywanie konfliktów	13
2.3. Samodzielność społeczna	14
3. Kształtowanie samodzielności a emocje	15
4. Scenariusze zajęć	17
4.1. Scenariusze zajęć dla dzieci trzyletnich	17
1. Scenariusz – Tosia je sama	17
2. Scenariusz – Maluszki myją paluszki	21
3. Scenariusz – Czy pokażesz nam, że założyć umiesz sam?	24
4.2. Scenariusze zajęć dla dzieci czteroletnich	27
1. Scenariusz – Mydlane figle	27
2. Scenariusz – Czego potrzebuje mądra głowa, gdy dbać o zęby jest gotowa	31
3. Scenariusz – O porządek dbamy sami, pięknie salę posprzątamy	36
4.3. Scenariusze zajęć dla dzieci pięcioletnich	41
1. Scenariusz – O szaliku, który chciał latać.....	41
2. Scenariusz – Dyżurujemy przy stole	45
4.4. Scenariusze zajęć dla dzieci sześcioletnich	49
1. Scenariusz – Dużo umiem zrobić sam, o przybory swoje dbam!	49
2. Scenariusz – Zasuwamy zamki, wiążemy buciki, umiemy też zapiąć sweter na guziki	53
3. Scenariusz – Zasady bezpieczeństwa znamy, odkurzaczem dywan posprzątamy! ...	57
Literatura	62

4. Scenariusze zajęć

4.1. Scenariusze zajęć dla dzieci trzyletnich

Scenariusz 1

Tosia je sama

Wdrożenie do samodzielnego spożywania posiłków

1. Scenariusz Tosia je sama

Cele ogólne	Dziecko: › doskonali umiejętność samodzielnego spożywania posiłków › zna zasady właściwego zachowania się przy stole podczas posiłków › wdraża się do samodzielnego nakrywania do stołu i sprzątanania po sobie
Cele szczegółowe	Dziecko potrafi: › rozpoznać i nazwać podstawowe naczynia, wie do czego służą › potrafi wysłuchać wiersza i odpowiedzieć na postawione do jego treści pytania › wymienić nazwy sztuczków i przyporządkować je do posiłków › samodzielnie wykonać ćwiczenia mięśni ust › zapamiętuje położenie przedmiotów względem siebie › samodzielnie posługiwać się łyżką i widelcem › potrafi dbać o estetykę i kulturę spożywania posiłku
Metody	› metody obserwacji, › metoda samodzielnych doświadczeń oparta na inicjatywie własnej dziecka, › metoda zadań stawianych do wykonania, › metody słowne poszerzające zasób wiedzy, › metoda ćwiczeń praktycznych
Forma pracy	› zbiorowa, › indywidualna

Pomoce dydaktyczne	› obrazki: talerz, kubek, łyżka, › wiersz „Tosia je sama” L. Kołodziejkiej, › tacki, plastikowe lub szklane naczynia, › karta pracy „W kuchennej szafce”, › kredki

Przebieg zajęć:

1. Zabawa „Talerze, kubeczki, łyżeczki” – zabawa orientacyjno-porządkowa. Dzieci siedzą w kręgu, na dywanie ukryte są obrazki: kubek, talerz, łyżka. Nauczycielka zaprasza wybrane dziecko, by odkryło obrazek i powiedziało, do czego służy wybrany przedmiot. W przypadku gdy dzieci mają trudności, opisu dokonuje nauczycielka. Zadaniem grupy jest nazwanie przedmiotu:

- › służy do picia – kubek,
- › służy do jedzenia zupy – łyżka,
- › z niego zjadasz np. makaron – talerz.

Obrazki rozmieszczamy w 3 miejscach sali. Dzieci poruszają się rytmicznie. Na hasło kubek przybiegają do miejsca, gdzie znajduje się ilustracja kubka.

2. Nauczycielka zaprasza do wysłuchania wiersza „Tosia je sama” L. Kołodziejkiej:

Tosia je sama

Tosia to mała samosia,
Sama najeść się potrafi.
Rączką chwyta łyżkę małą
I zajada zupkę śmiało.

Gdy dostanie drugie danie,
to widelcem bardzo zgrabnie
zje ziemniaczki z buraczkami
lub pierożki z truskawkami.

Nic z kubeczka nie wylewa,
Dzielnie trzyma go za uszko.
Misiu, który na nim siedzi,
Śmieje do niej się milutko.

Czysty jest fartuszek Tosi.
Czysta jest jej buzia cała.
Bo choć Tosia jeszcze mała,
potrafi najeść się sama.

Dzieci udzielają odpowiedzi na postawione pytania:

- › Jakie czynności wykonuje Tosia?
- › Czym je zupę?
- › Czym posługuje się przy jedzeniu drugiego dania?
- › Za co trzyma kubek?
- › Jak wygląda Tosia po posiłku? Dlaczego?

3. „Jemy i pijemy – buzię i język ćwiczymy” – ćwiczenia logopedyczne. Proponujemy, by dzieci naśladowały lub wykonały ćwiczenia z wykorzystaniem produktów:

- › dmuchanie na gorącą zupę,
- › wciąganie soku przez słomkę,
- › oblizywanie warg po jedzeniu,
- › chrupanie marchewki,
- › trzymanie w zębach plasterka ogórka,
- › jedzenie paluszków bez trzymania ich ręką.

4. Zabawa dydaktyczna „Czego zabrakło Tosi?”.

Tosia zaprosiła kolegów na obiad, który przygotuje wspólnie z mamą. Na tacy rozłożyła naczynia, które będą jej potrzebne. Zadaniem dzieci jest zapamiętanie kolejności, w jakiej ułożone są wszystkie naczynia na tacy. Dzieci kolejno wymieniają ich nazwy.

Psozny kotek Mikuś chowa Tosi naczynia. Pomóżmy Tosi odgadnąć, czego jej zabrakło na tacy. Dzieci odwracają się tyłem, nauczycielka chowa poszczególne przedmioty. Zabawę można utrudnić, chowając dwa przedmioty jednocześnie.

5. Praktyczne doskonalenie samodzielnego spożywania posiłku z zachowaniem odpowiedniej estetyki.

6. Karta pracy: „W kuchennej szafce” Dorysuj brakujące przedmioty na kuchennych półkach.